

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

राष्ट्रीय सुरक्षा दिवस

- दरवर्षी 4 मार्च रोजी साजरा केला जातो, भारतातील राष्ट्रीय सुरक्षा दिन हा सुरक्षा जागरूकता वाढवण्यासाठी आणि अपघातांना प्रतिबंध करण्यासाठी समर्पित एक महत्त्वपूर्ण कार्यक्रम आहे.
- याच दिवशी 1966 मध्ये राष्ट्रीय सुरक्षा परिषद (NSC) च्या स्थापना कार्यस्थळाच्या सुरक्षेशी संबंधित समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी करण्यात आली होती.

महत्त्व:

- कार्यस्थळे, समुदाय आणि घरांमध्ये सुरक्षिततेबद्दल जागरूकता वाढवते.
- सुरक्षित पद्धतींचा अवलंब करण्यास आणि सुरक्षा प्रोटोकॉलचे पालन करण्यास प्रोत्साहित करते.
- सुरक्षा मोहिमा, रॅली आणि शैक्षणिक कार्यक्रमांसाठी व्यासपीठ म्हणून काम करते.

थीम:

- या वर्षीची थीम 'पर्यावरण, सामाजिक आणि प्रशासन (ESG) उत्कृष्टतेसाठी सुरक्षा नेतृत्वावर लक्ष केंद्रित करणे आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

- परिषदेच्या स्थापना दिनी 4 मार्च 1972 रोजी प्रथम राष्ट्रीय सुरक्षा दिवस साजरा करण्यात आला.

महाराष्ट्राच्या वनविभागाने गिनीज वर्ल्ड रेकॉर्ड केला आहे

- ताडोबा महोत्सव 2024 मध्ये महाराष्ट्र वन विभागाने गिनीज वर्ल्ड रेकॉर्ड स्थापित करून उल्लेखनीय कामगिरी केली.
- त्यांनी 26 वेगवेगळ्या प्रजातींमधून तब्बल 65,724 रोपे वापरून "भारत माता" शब्द तयार केला, ज्याचा इंग्रजीत अनुवाद "मदर इंडिया" असा होतो.
- या प्रभावी व्यवस्थेमुळे त्यांना केवळ "कुंडीत लावलेल्या रोपांपासून बनवलेला सर्वात मोठा शब्द" ही पदवी मिळाली नाही तर पर्यावरण जागरूकता आणि देशभक्ती वाढवण्याचा एक अनोखा मार्ग देखील त्यांनी दाखवला आहे.

आंतरराष्ट्रीय HPV जागरूकता दिवस

- आंतरराष्ट्रीय HPV जागरूकता दिवस दरवर्षी 4 मार्च रोजी साजरा केला जातो
- हा 2018 मध्ये इंटरनॅशनल पॅपिलोमाव्हायरस सोसायटीने (IPVS) विकसित केला होता.
- मानवी पॅपिलोमाव्हायरस (HPV), त्याच्याशी संबंधित कर्करोग आणि उपलब्ध प्रतिबंधात्मक उपायांबद्दल जागरूकता वाढवणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे.

बद्दल:

- एचपीव्ही हा जागतिक स्तरावर सर्वात सामान्य लैंगिक संक्रमित संसर्ग आहे.
- बहुतेक लोक नैसर्गिकरित्या विषाणू काढून टाकतात, परंतु विशिष्ट HPV स्ट्रेनमुळे अनेक कर्करोग होऊ शकतात, ज्यात गर्भाशयाच्या मुखाचा, गुदद्वाराचा आणि डोके आणि मानेच्या कर्करोगाचा समावेश होतो.

स्मारकांच्या जीर्णोद्धारसाठी सरकारने 7.8 कोटी दिले

- महाराष्ट्र सरकारने सोनेरी महाल, दिल्ली गेट आणि मकाई गेट्सच्या जीर्णोद्धारसाठी 7.8 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे.
- सोनेरी महलला 3.93 कोटी रुपये मंजूर करण्यात आले आहेत
- दिल्ली गेट आणि मकाई गेटला अनुक्रमे 2.35 कोटी आणि 1.6 कोटी रुपयांचा निधी मिळाला.
- राज्याचा समृद्ध ऐतिहासिक आणि सांस्कृतिक वारसा जतन करण्याच्या दिशेने हे एक सकारात्मक पाऊल आहे.
- हा निधी राज्यभरातील स्मारके पुनर्संचयित करण्यासाठी वापरला जाईल, ज्यामुळे पर्यटकांना आकर्षित करण्यासाठी आणि स्थानिक अर्थव्यवस्थेला चालना मिळण्यास मदत होईल.

जागतिक वन्यजीव दिन

- संयुक्त राष्ट्र जागतिक वन्यजीव दिन (WWD) दरवर्षी 3 मार्च रोजी साजरा केला जातो.
- हा एक जागतिक कार्यक्रम आहे जो आपल्या ग्रहावरील वैविध्यपूर्ण आणि भव्य वन्यजीवांबद्दल जागरूकता वाढवण्यासाठी समर्पित आहे.

- हे प्राणी आणि वनस्पती निरोगी इकोसिस्टम राखण्यात आणि मानवी कल्याणास समर्थन देण्यासाठी महत्त्वपूर्ण भूमिका निभावतात.

बद्दल:

- 20 डिसेंबर 2013 रोजी, त्याच्या 68 व्या अधिवेशनात, संयुक्त राष्ट्र महासभेने, आपल्या ठराव UN 68/205 मध्ये, वन्य प्राणी आणि वनस्पतींच्या लुप्तप्राय प्रजातींच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापारावरील अधिवेशनाचा स्वीकार करण्याचा आंतरराष्ट्रीय दिवस 3 मार्च घोषित करण्याचा निर्णय घेतला. (CITES) ग्राहवर जागरूकता वाढवते आणि 1973 मध्ये, जागतिक वन्यजीव दिन म्हणून प्राणी आणि वनस्पतींना फायदा होतो.

थीम:

- वर्षाची थीम आहे, "कनेक्टिंग पीपल अँड प्लॅनेट: एक्सप्लोरिंग डिजिटल इनोव्हेशन इन वाइल्डलाइफ कॉन्झर्वेशन."

तुम्हाला माहित आहे का?

- स्मरणार्थ थायलंडने प्रस्तावित केले होते.

बोरिवलीतील ऐतिहासिक मंडपेश्वर लेणी

- बोरिवलीच्या ऐतिहासिक मंडपेश्वर लेणी, त्यांच्या विल्लिष्ट दगडी कोरीव कामांसाठी ओळखल्या जातात, त्यांच्या भव्यतेमध्ये 12-किलो चांदीचे शिवलिंगाची भर पडणार आहे.
- स्थानिक समुदायासाठी सांस्कृतिक आणि धार्मिक महत्त्व असलेल्या गुहा मंदिरासाठी शिवलिंगाची स्थापना हा एक महत्त्वपूर्ण विकास आहे.

बद्दल:

- मंडपेश्वर लेणी मूळतः 6व्या शतकाच्या आसपास बौद्ध विहार (मठ) म्हणून बांधण्यात आली होती.
- या लेण्यांचे नंतर शिवाला समर्पित हिंदू मंदिरात रूपांतर झाले.
- 16व्या शतकात, पोर्तुगीजांनी लेण्यांचे खिश्न चॅपलमध्ये रूपांतर केले आणि आजही दृश्यमान असलेला क्रॉस जोडला.

उत्पन्न दुप्पट करण्याच्या महत्वाकांक्षी उद्दिष्टासह सरकारने शेतकरी-केंद्रित योजना सुरू केल्या आहेत

- महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री म्हणाले की, राज्य सरकारने शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट करण्यासाठी अनेक योजना राबविल्या आहेत.

- दुष्काळ आणि अतिवृष्टी यांसारख्या आव्हानांच्या काळात शेतकऱ्यांसाठी सुरू असलेल्या पाठिंब्यावर त्यांनी प्रकाश टाकला.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- बाळासाहेब ठाकरे यांच्या विचारसरणीने चाललेल्या महायुती सरकारने गेल्या 17 ते 24 महिन्यांत शेतकऱ्यांना 35,000 कोटी रुपयांची भरीव आर्थिक मदत दिली आहे.
- महाराष्ट्र सरकारने शेतकऱ्यांसाठी केवळ ₹ 1 च्या अभूतपूर्व खर्चावर पीक विमा सुरू केला.
- त्याचप्रमाणे शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट करण्याच्या उद्देशाने सरकारने इतर विविध योजना राबविल्या आहेत.

महाराष्ट्राच्या मुख्यमंत्र्यांनी मुंबई महानगर प्रदेशात मेट्रो लाईन-12 ची पायाभरणी केली

- नवी मुंबईतील कल्याण ते तळोजा यांना जोडणाऱ्या मेट्रो लाईन-12 साठी महाराष्ट्राच्या मुख्यमंत्र्यांनी पायाभरणी केली.

बद्दल:

- मेट्रो लाईन-12 ही मुंबई मेट्रोच्या अपवादात्मक वाहतूक सेवांना पूरक म्हणून संपूर्ण मुंबई मेट्रोपोलिटन रिजन (MMR) मध्ये धोरणात्मकरीत्या विकसित केल्या जात असलेल्या अनेक मेट्रो मार्गांपैकी एक आहे.
- मेट्रो लाईन-12 ही कल्याण पासून मेट्रो लाईन-5 चा विस्तार म्हणून काम करते, ज्यामुळे विल्लिष्ट आणि विस्तृत मेट्रो नेटवर्कमध्ये इंटरकनेक्टिव्हिटी लागू करण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावते.
- मेट्रो लाईन-12 मध्ये 19 एलिक्ट्रेड स्टेशन्सची बनलेली एक पूर्णपणे उन्नत रचना समाविष्ट आहे आणि त्याची एकूण लांबी सुमारे 22.173 किमी आहे.
- या प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च सुमारे ₹5,865 कोटी आहे आणि तो 2027 च्या अखेरीस पूर्ण होण्याची अपेक्षा आहे.

क्लस्टर शाळांसाठी 700 प्रस्ताव शासनाच्या आढाव्यात आहेत

- महाराष्ट्र सरकार सध्या राज्यात क्लस्टर शाळा स्थापन करण्यासाठी 1,900 संस्थांमधील सुमारे 700 प्रस्तावांचा आढावा घेत आहे.
- विशेषतः ग्रामीण भागात शैक्षणिक प्रवेश आणि गुणवत्ता सुधारण्याचे या शाळांचे उद्दिष्ट आहे.
- 20 पेक्षा कमी पटसंख्या असलेल्या शाळा जवळच्या शाळांमध्ये विलीन केल्या जाऊ शकतात जेणेकरून

विद्यार्थ्यांना चांगल्या सुविधा आणि दर्जेदार शिक्षण मिळेल.

जागतिक स्थूलता दिन

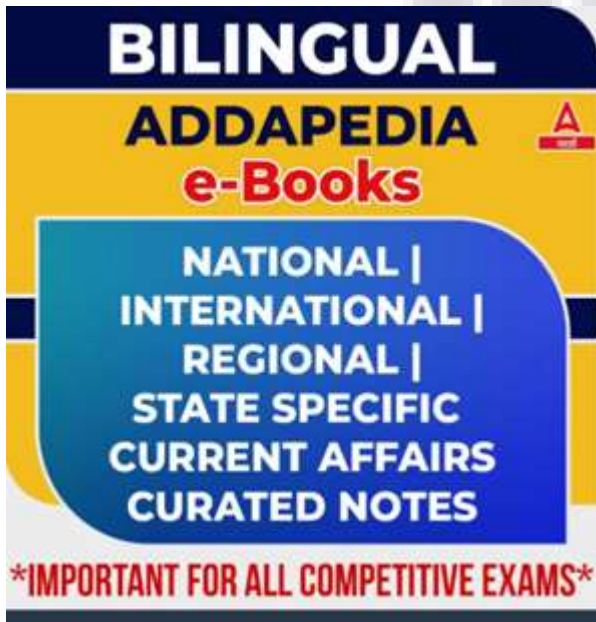
- जागतिक लठ्ठपणा दिन, दरवर्षी 4 मार्च रोजी आयोजित केला जातो, हा जागतिक लठ्ठपणाच्या संकटाशी सामना करण्यासाठी जागरूकता वाढवण्यासाठी आणि उपायांना प्रोत्साहित करण्यासाठी कृतीचा एकत्रित दिवस आहे.

बद्दल:

- पहिला जागतिक लठ्ठपणा दिन 4 मार्च 2015 रोजी आयोजित करण्यात आला होता.
- जागतिक लठ्ठपणा फेडरेशनने याची स्थापना केली.
- लठ्ठपणाच्या वाढत्या समस्येकडे जागतिक लक्ष वेधून घेणे आणि त्याचे निराकरण करण्यासाठी सहयोगी प्रयत्नांना प्रोत्साहन देणे हे आयआयटीचे उद्दिष्ट आहे.

थीम:

- जागतिक लठ्ठपणा दिन 2024 ची थीम "चला लठ्ठपणा वर बोलूया आणि..." आहे.
- ही थीम लोकांना क्रॉस-कटिंग दृष्टीकोनातून लठ्ठपणा संबोधित करणारे संभाषण सुरू करण्यास प्रोत्साहित करण्यावर भर देते.
- लठ्ठपणाचा एकत्रितपणे सामना करण्याचे मार्ग शोधण्यासाठी आरोग्य, तरुणाई आणि संपूर्ण जगाकडे पाहण्याची कल्पना आहे.

26/11 च्या मुंबई हल्ल्याचा मास्टरमाइंड, लश्कराचा दहशतवादी आझम चीमा याचे पाकिस्तानात निधन

- 2008 च्या मुंबई दहशतवादी हल्ल्यातील मुख्य सूत्रधार आझम चीमा याचा 2 मार्च 2024 रोजी पाकिस्तानमध्ये हृदयविकाराच्या झटक्याने मृत्यू झाला.
- तो 70 वर्षांचे होता.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 2006 च्या मुंबई ट्रेन बॉम्बस्फोटातही त्याचा सहभाग होता ज्यात 188 लोक मारले गेले आणि 800 हून अधिक लोक जखमी झाले.
- 26/11 च्या हल्ल्यात सहभागी असलेल्या दहशतवाद्यांना प्रशिक्षण दिल्याचा आरोप अमेरिकेने त्यांच्यावर केला होता.

मेट्रो 4, डिसेंबर 2025 पर्यंत कार्यान्वित होणार

- खासदार राजन विचारे म्हणाले की, ठाणे ते मुंबई मेट्रो 4 मार्ग डिसेंबर 2025 पर्यंत कार्यान्वित होणे अपेक्षित आहे.
- तो ठाण्यातील कासारवडवली आणि मुंबईतील वडाव्याला जोडतो.
- महाराष्ट्राच्या शहरी विकासातील हा एक महत्त्वाचा टप्पा आहे.

पुणे विमानतळाच्या नवीन टर्मिनलचे 10 मार्च रोजी उद्घाटन होण्याची शक्यता आहे

- पुणे विमानतळावरील नवीन टर्मिनल इमारतीचे उद्घाटन 10 मार्च 2024 रोजी पीएम मोदी यांच्या हस्ते ऑनलाइन होणार आहे.
- महाराष्ट्राच्या समृद्ध संस्कृतीचे दर्शन घडवणारे हे नवीन टर्मिनल 51,595 स्क्वेअर मीटरमध्ये पसरलेले आहे आणि दरवर्षी 12 दशलक्ष प्रवासी हाताळण्याची अपेक्षा आहे, सध्याच्या 7.2 दशलक्ष क्षमतेपेक्षा लक्षणीय सुधारणा आहे.
- तसेच विमानतळ टर्मिनलवरून एरोमॉलला जाण्यासाठी पादचारी पूल बांधण्यात आला आहे.

MMRDA ला 2024-25 च्या अर्थसंकल्पाला मंजूरी मिळाली, पायाभूत सुविधांसाठी 41,955 कोटी रुपयांची तरतूद

- मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाला (MMRDA) 2024-25 या आर्थिक वर्षासाठी अर्थसंकल्पाला मंजूरी मिळाली आहे.

- एकूण अर्थसंकल्प 39,453 कोटी रुपयांचा आहे, ज्यामध्ये 41,955 कोटी रुपयांची तरतूद विशेषतः पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी करण्यात आली आहे.
- या महत्त्वपूर्ण गुंतवणुकीचे उद्दिष्ट मुंबई महानगर प्रदेशाच्या पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा करणे आहे, यासह:
 1. नवीन मेट्रो मार्ग तयार करणे
 2. ठाणे-बोरिवली द्विन ट्यूब टनेल रस्ता तयार करणे
 3. भूमिगत बोगदा रस्ता विकसित करणे
 4. वर्सोवा-विशर सी लिंक तयार करणे
 5. ठाणे कोस्टल रोडचे बांधकाम
 6. विकास केंद्रे स्थापन करणे
 7. रमाबाई आंबेडकर नगर झोपडपट्टीचा पुनर्विकास

वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्समध्ये सुरळीत प्रवासासाठी मुंबई पॉड टॅक्सी सेवा सुरू करणार आहे

- मुंबई एक भविष्यकालीन वाहतूक व्यवस्था - पॉड टॅक्सी सुरू करणार आहे.
- या स्वयंचलित, ड्रायव्हरलेस पॉड्सचा उद्देश वाहतूक कोंडी कमी करणे आणि वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्स (BKC) व्यापारी जिल्ह्याला जोडणाऱ्या वांद्रे आणि कुर्ला रेल्वे स्थानकांदरम्यान सुरळीत प्रवास करणे हे असेल.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मार्ग: 38 थांब्यांसह 8.8 किलोमीटर लांब
- क्षमता: प्रत्येक पॉडमध्ये 6 प्रवासी बसू शकतात
- वेग: 40 किलोमीटर प्रति तास पर्यंत
- अंमलबजावणी: सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी
- या नाविन्यपूर्ण प्रकल्पामुळे मुंबईतील नागरी गतिशीलतेमध्ये क्रांती घडून येईल आणि अशाच प्रकारच्या वाहतूक आव्हानांना तोंड देणाऱ्या इतर शहरांसाठी एक मॉडेल म्हणून काम करेल अशी अपेक्षा आहे.

महाराष्ट्राने आरटीआय कायद्यांतर्गत माहितीच्या स्वतःहून प्रकटीकरणासाठी जीआर जारी केला आहे

- माहितीचा अधिकार (RTI) कायद्याच्या कलम 4 नुसार आवश्यक असलेली माहिती सक्रियपणे उघड करण्यासाठी विभागांना विनंती करणारा एक सरकारी ठराव (GR) महाराष्ट्र सरकारने जारी केला.

- हे पाऊल अलीकडील सर्वोच्च न्यायालयाच्या "सुओ मोटू" प्रकटीकरणाच्या महत्त्वावर दिलेल्या भराशी संरेखित करते, जेथे सार्वजनिक अधिकारी वैयक्तिक आरटीआय अर्जाची वाट न पाहता माहिती सामायिक करतात.
- महाराष्ट्र सरकारचा हा उपक्रम आरटीआय कायद्याद्वारे पारदर्शकता आणि नागरिक सशक्तीकरणाला चालना देण्यासाठी एक सकारात्मक पाऊल आहे.
- कलम 4 ची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करणे यासाठी महत्त्वपूर्ण मानले जाते:
 1. आरटीआय अर्जाचा अनुशेष कमी करणे
 2. वाढती पारदर्शकता

BMC ने कोस्टल रोडला वांद्रे वरळी सी लिंकशी जोडण्यासाठी गर्डरचे अंतिम लॉन्चिंग सुरू केले आहे

- बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने (BMC) मुंबई कोस्टल रोड प्रकल्प (MCRP) ते वांद्रे वरळी सी लिंक (BWSL) ला जोडणाऱ्या पुलाचा अंतिम भाग बसवण्यास सुरुवात केली आहे.
- या प्रकल्पात MCRP आणि BWSL च्या वरळी इंटरचेंजमधील 850-मीटर अंतर भरण्यासाठी गर्डर लॉंच करणे समाविष्ट आहे.
- प्रत्येकी 44 आणि 46 मीटरचे जवळजवळ दोन गर्डर आधीच यशस्वीरित्या स्थापित केले गेले आहेत.
- या विकासामुळे मुंबईतील वाहतूक प्रवाह आणि कनेक्टिव्हिटी सुधारण्याचे उद्दिष्ट MCRP पूर्णत्वाच्या जवळ आणले आहे.

महाराष्ट्र, गुजरात आणि कर्नाटकने आर्थिक वर्ष 24 मध्ये 50% पेक्षा कमी भांडवली उद्दिष्ट पूर्ण केले आहे

- जानेवारी 2024 पर्यंत, महाराष्ट्र, गुजरात आणि कर्नाटक यांनी आर्थिक वर्ष 2023-24 (FY24) साठी त्यांच्या वाटप केलेल्या भांडवली खर्चाच्या (capex) अंदाजपत्रकाच्या 50% पेक्षा कमी खर्च केला आहे.
- महाराष्ट्र: 37.49%
- कर्नाटक: 41%
- गुजरात: 46.4%
- हे आकडे सूचित करतात की ही राज्ये चालू आर्थिक वर्षात पायाभूत सुविधा आणि इतर विकास प्रकल्पांमध्ये त्यांच्या नियोजित गुंतवणुकीचा पूर्णपणे वापर करू शकणार नाहीत.

राज्यांकडून ESZ तरतुदीच्या उल्लंघनाबद्दल वन्यजीव मंडळाची चिंता

- वन्यजीव मंडळाने अनेक राज्यांकडून अत्यावश्यक मानक क्षेत्र (ESZ) तरतुदीच्या उल्लंघनाबाबत महत्त्वपूर्ण चिंता व्यक्त केली आहे.
- (संबंधित कायदे/नियमांचा उल्लेख करा) च्या चौकटीत स्थापन केलेल्या या तरतुदींचा उद्देश गंभीर अधिवासांचे संरक्षण करणे आणि वन्यजीव लोकसंख्येचे कल्याण सुनिश्चित करणे आहे.
- केंद्रीय पर्यावरण मंत्री भूपेंद्र यादव यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या 78 व्या स्थायी समितीच्या बैठकीत हा मुद्दा उपस्थित करण्यात आला.
- मंडळाच्या चिंता (उल्लंघनाच्या विशिष्ट उदाहरणांचा उल्लेख करा, उदा. परवानगी मर्यादितपेक्षा जास्त विकास प्रकल्प, अपुरे संवर्धन उपाय).
- हे उल्लंघन, जर तपासले नाही तर, (संभाव्य परिणामांचा उल्लेख करणे, उदा. अधिवास नष्ट होणे, प्रजाती धोक्यात येणे) हानिकारक परिणाम होऊ शकतात.

सातारा मंदिर जीर्णोद्धार करताना यादव वंशाच्या काळातील भांडी सापडली

- सातार्याच्या खटाव तालुक्यातील कातरखटाव गावातील कात्रेश्वराच्या शिवलिंग मंदिराच्या जीर्णोद्धार आणि संवर्धनाच्या कामात शतकानुशतके जुनी मातीची भांडी सापडली आहेत.
- भांडी 800-900 वर्षे जुनी असू शकतात.
- मंदिराचे "जीर्णोद्धार" काम राज्य सरकारने हाती घेतले असून, पहिल्या टप्प्याच्या कामासाठी 3 कोटी रुपये मंजूर केले आहेत.

बद्दल:

- यादव राजवंश हा एक हिंदू राजवंश होता ज्याने 9व्या ते 14व्या शतकापर्यंत पश्चिम भारताच्या काही भागांवर राज्य केले.
- हा राजवंश कला आणि वास्तुकलेच्या संरक्षणासाठी ओळखला जातो आणि त्यांच्या कारकिर्दीत अनेक मंदिरे बांधली गेली.

आंतरराष्ट्रीय महिला दिन

- आंतरराष्ट्रीय महिला दिन (IWD) दरवर्षी 8 मार्च रोजी साजरा केला जातो.
- महिलांच्या सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक आणि राजकीय कामगिरीला ओळखण्याचा हा दिवस आहे.
- हा लैंगिक समानतेला गती देण्यासाठी कृतीचे आवाहन म्हणून देखील कार्य करतो.

बद्दल:

- संयुक्त राष्ट्र संघाने 1975 मध्ये आंतरराष्ट्रीय महिला दिन साजरा करण्यास सुरुवात केली, ज्याला आंतरराष्ट्रीय महिला वर्ष म्हणून घोषित केले गेले.
- 1977 मध्ये, युनायटेड नेशन्स जनरल असेंब्लीने सदस्य राष्ट्रांना 8 मार्च हा महिला हक्क आणि जागतिक शांततेसाठी अधिकृत संयुक्त राष्ट्र सुट्टी म्हणून घोषित करण्यासाठी आमंत्रित केले.

थीम:

- युनायटेड नेशन्सने 2024 ची थीम 'महिलांमध्ये गुंतवणूक करा: प्रगतीला गती द्या' अशी नियुक्त केली आहे.
- हे आर्थिक अशक्तीकरणावर लक्ष केंद्रित करते.
- या वर्षाची मोहीम थीम 'इन्स्पायर इनक्लूजन' आहे.

सिडकोने 2024-25 च्या अर्थसंकल्पात गृहनिर्माण प्रकल्पांसाठी 4000 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे.

- नवी मुंबई गृहनिर्माण आणि पायाभूत सुविधांच्या विकासात लक्षणीय सुधारणा करण्यासाठी सज्ज आहे कारण शहर आणि औद्योगिक विकास महामंडळ (सिडको) ने 2024-25 च्या अर्थसंकल्पात गृहनिर्माण प्रकल्पांसाठी 4,000 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे.

बद्दल:

- कमी आणि मध्यम उत्पन्न गटांसाठी पंतप्रधान आवास योजनेअंतर्गत सुमारे 90,000 घरे बांधण्यासाठी 4,018 कोटी रुपये.
- पाणी टंचाई दूर करण्यासाठी पाणीपुरवठा प्रकल्पांसाठी 730 कोटी रु.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- प्रधानमंत्री आवास योजना (PMAY) हा भारत सरकारचा 2022 पर्यंत सर्वांसाठी परवडणारी घरे उपलब्ध करून देणारा एक प्रमुख उपक्रम आहे (शहरींसाठी डिसेंबर 2024 पर्यंत वाढवण्यात आलेले लक्ष्य).

यात दोन मुख्य घटक आहेत:

प्रधानमंत्री आवास योजना-शहरी (PMAY-U):

- ही योजना झोपडपट्टीत राहणाऱ्यांसह शहरी गरीब कुटुंबांना लक्ष्य करते. हे आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल विभाग (EWS) आणि निम्न-उत्पन्न गट (LIG) श्रेणीतील पात्र

लाभार्थ्यांना गृहकर्जावर क्रेडिट-लिंकड सबसिडी (CLSS) देते. याव्यतिरिक्त, ते मध्यम उत्पन्न गटांसाठी (MIG I आणि II) व्याजदर सबसिडी प्रदान करते

प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण (PMAY-G/R):

- ही योजना ग्रामीण भागातील कुटुंबांना पक्की घरे देण्यावर भर देते. हे नवीन घरे बांधण्यासाठी किंवा विद्यमान घरांचे नूतनीकरण करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य प्रदान करते.

शेतकऱ्यांना दिवसा 12 तास पुरवठा करण्यासाठी 9,000 मेगावॉट सौर ऊर्जा

- महाराष्ट्रात 25,000 नोकऱ्या निर्माण करून 9,000 मेगावॉट वीज निर्मितीसाठी सोलर प्लांट बसवल्याबद्दल 95 संस्थांना उपमुख्यमंत्र्यांनी पुरस्काराचे पत्र दिले.

बद्दल:

- या उपक्रमाचा उद्देश 9,000 मेगावॉट क्षमतेचा सौर ऊर्जा प्रकल्प वापरून शेतकऱ्यांना दिवसा 12 तासांचा विश्वासार्ह वीज पुरवठा प्रदान करणे आहे.
- हे 2025 पर्यंत 40 टक्के कृषी फीडर सौर उर्जेवर चालविण्यास सक्षम करेल.
- हा प्रकल्प दोन कारणांसाठी महत्त्वपूर्ण आहे:
- स्केल:**
- 9,000 मेगावॉट क्षमतेचा हा सौरऊर्जा प्रकल्प एक महत्त्वाचा उपक्रम आहे.
- लक्षित लाभार्थी:**
- ही शक्ती विशेषतः कृषी फीडर्सना समर्पित करून, ते सिंचन उपकरणे आणि इतर कृषी ऑपरेशन्स चालवण्यासाठी शेतकऱ्यांच्या दिवसा विजेच्या गरजा थेट पूर्ण करते.

नाशिकमधील 306 मेगावॉट सौर प्रकल्पासाठी टॉरेंट पॉवरने 1,540 कोटी रुपयांची बोली जिंकली

- टॉरेंट पॉवरने नाशिक, महाराष्ट्र येथे 306 मेगावॉटचा सौर ऊर्जा प्रकल्प सुरक्षित केला आहे.
- 1,540 कोटी रुपयांचा हा प्रकल्प जिल्ह्यातील 48 ठिकाणी उभारला जाणार आहे.
- कंपनीला महाराष्ट्र स्टेट इलेक्ट्रिसिटी डिस्ट्रिब्युशन कंपनी लिमिटेड (MSEDCL) कडून लेटर ऑफ अवॉर्ड (LoA) प्राप्त झाले.
- विकेंद्रित सौर उर्जेद्वारे कृषी ग्राहकांना दिवसा स्थिर वीज उपलब्ध करून देण्याचे या प्रकल्पाचे उद्दिष्ट आहे.

- निर्माण होणारी वीज 25 वर्षांसाठी 3.10 रुपये प्रति किलोवॉट दराने विकली जाईल.
- हा प्रकल्प 18 महिन्यांत कार्यान्वित होणे अपेक्षित आहे.

सिडकोने आगामी नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळासाठी 2024-25 च्या अर्थसंकल्पात 977 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे.

- नवी मुंबई पायाभूत सुविधांच्या विकासात लक्षणीय सुधारणा करण्यासाठी सज्ज आहे कारण शहर आणि औद्योगिक विकास महामंडळाने (सिडको) 2024-25 च्या बजेटमध्ये आगामी नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळासाठी 977 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे.
- नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळ (NMIA), नवी मुंबई विमानतळ प्रभाव अधिसूचित क्षेत्र (NAINA), मेट्रो विस्तार, कोस्टल रोड आणि पाणीपुरवठा योजना यासारख्या महत्त्वाच्या प्रकल्पांना गती देणे हे उद्दिष्ट आहे.

बद्दल:

- नवीन विमानतळाच्या विकासासाठी 977 कोटी रुपयांची तरतूद.
- पायाभूत सुविधा:
 - पाणी टंचाई दूर करण्यासाठी पाणीपुरवठा प्रकल्पांसाठी 730 कोटी रु.
 - सुधारित कनेक्टिव्हिटीसाठी मेट्रो रेल्वे प्रकल्पांसाठी 610 कोटी रु.
 - NAINA विकसित करण्यासाठी 569 कोटी रु.
 - खारघर-तुर्भे लिंक रोडसाठी 300 कोटी रुपये.
 - रेल्वे प्रकल्पांसाठी 284 कोटी रु.

सूर्यावरील एलोरा लेणी येथे सूर्यकिरण कार्यक्रम

- दरवर्षी, नागरिक एलोरा लेणीतील एका अनोख्या खगोलीय घटनेची आतुरतेने वाट पाहत असतात.
- विशिष्ट दिवशी, सूर्याची किरणे गुहेच्या प्रवेशद्वारातून आत प्रवेश करतात आणि गुहा क्रमांक 10 मध्ये स्थित भगवान बुद्ध शिल्पाचा चेहरा प्रकाशित करतात.
- यावर्षी ही घटना 10 आणि 11 मार्च रोजी होण्याची शक्यता आहे.
- ही उल्लेखनीय घटना पर्यटकांसाठी एक लोकप्रिय आकर्षण आहे.

- सूर्यकिरणांनी दोन दिवस दुपारी 4:30 ते 5:15 या वेळेत भगवान बुद्धांचा चेहरा प्रकाशित करण्याची अपेक्षा आहे.

महाराष्ट्राच्या चौथ्या महिला धोरणाचे अनावरण करण्यात आले

- महाराष्ट्राने चौथे महिला धोरण सुरू केले आहे, ज्यामध्ये महिला सक्षमीकरणाचा रोडमॅप आहे.
- 1994, 2001 आणि 2014 मध्ये जाहीर केलेल्या धोरणानंतरचे चौथे धोरण, आठ क्षेत्रांवर लक्ष केंद्रित करून महिलांचा सर्वसमावेशक आणि सर्वसमावेशक विकास करण्याचे उद्दिष्ट आहे.

हे आहेत:

- आरोग्य, पोषण आणि कल्याण
- शिक्षण आणि कौशल्य विकास
- लैंगिक आणि लिंग-आधारित हिंसा समाप्त करणे
- जेंडर रिस्पॉन्सिव्ह आजीविका वर्धन, लिंग समावेशी पायाभूत सुविधा.
- लैंगिक प्रतिसादात्मक शासन आणि राजकीय सहभाग
- लिंग संवेदनशील नैसर्गिक संसाधन व्यवस्थापन,
- हवामान बदल अनुकूलन आणि आपत्ती व्यवस्थापन
- विशेष क्रीडा धोरण.

तीन समित्या अंमलबजावणीवर देखरेख ठेवतील:

- **उच्च-शक्ती समिती:** उच्च-स्तरीय देखरेखीसाठी मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली.
- **राज्य टास्क फोर्स:** धोरणात्मक मार्गदर्शनासाठी महिला आणि बाल विकास मंत्री यांच्या नेतृत्वाखाली.
- **जिल्हा समित्या:** स्थानिक पातळीवर देखरेखीसाठी पालकमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली.

मुंबईत वीज दरवाढ

- मुंबईतील रहिवासी एप्रिलपासून त्यांच्या वीज बिलात लक्षणीय वाढ होण्याची अपेक्षा करू शकतात.
- महाराष्ट्र वीज नियामक आयोगाने (MERC) टाटा पॉवरच्या ग्राहकांसाठी सरासरी 24% ची दरवाढ मंजूर केली आहे.
- खर्च वसूल करण्यासाठी मागील दर सुधारणेला स्थगिती दिल्यानंतर ही वाढ करण्यात आली आहे.
- निवासी ग्राहकांसाठी बिले 27-44% ने वाढल्याने वीज वापरावर अवलंबून ही वाढ बदलू शकते.

SWAMIIH ने रखडलेल्या प्रकल्पासाठी स्टॅन्स बिल्डटेक होम्सला रु. 160 कोटी दिले आहेत

- सरकार-समर्थित SWAMIIH निधी स्टॅन्स बिल्डटेक होम्सना चेंबूर, मुंबई येथे रखडलेला स्काय अँनेक्स प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी ₹160 कोटी वाटप करतो.
- या झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण (SRA) प्रकल्पाला भाडेकरू, मान्यता आणि वित्तपुरवठा या समस्यांमुळे विलंब झाला.
- SWAMIIH निधीसह, प्रकल्प 2026 च्या अखेरीस पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.

Adda247

Maharashtra ka mahapack

Live classes, Test series
Recorded videos, E-books

MPSC (राज्यसेवा) MPSC (संयुक्त) महाराष्ट्र पोलीस तलाठी, वनरक्षक, कृषी विभाग महानगर पालिका नगर परिषद, जिल्हा परिषद, SSC & ALL OTHER STATE EXAM

